EPİAŞ

EXIST
ENERGY EXCHANGE ISTANBUL

Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti (YEK-G) Sistemi ve Organize YEK-G Piyasası

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Webinar

07.04.2021

İÇİNDEKİLER

- Türkiye Kurulu Gücü ve Elektrik Üretimi
- YEK-G Sisteminin Amaçları ve Genel yapısı
- YEK-G Belgesinin Kullanım Alanları
- Neden YEK-G Belgesi?
- YEK-G Belgesi
- YEK-G İtfa Belgesi
- Yeşil Tarife (YETA)
- Sistemin Öncesi ve Sonrası
- YEK-G Sisteminin Kazanımları

Kurulu Güç & Elektrik Üretimi

Kurulu Güç ve Elektrik Üretimi

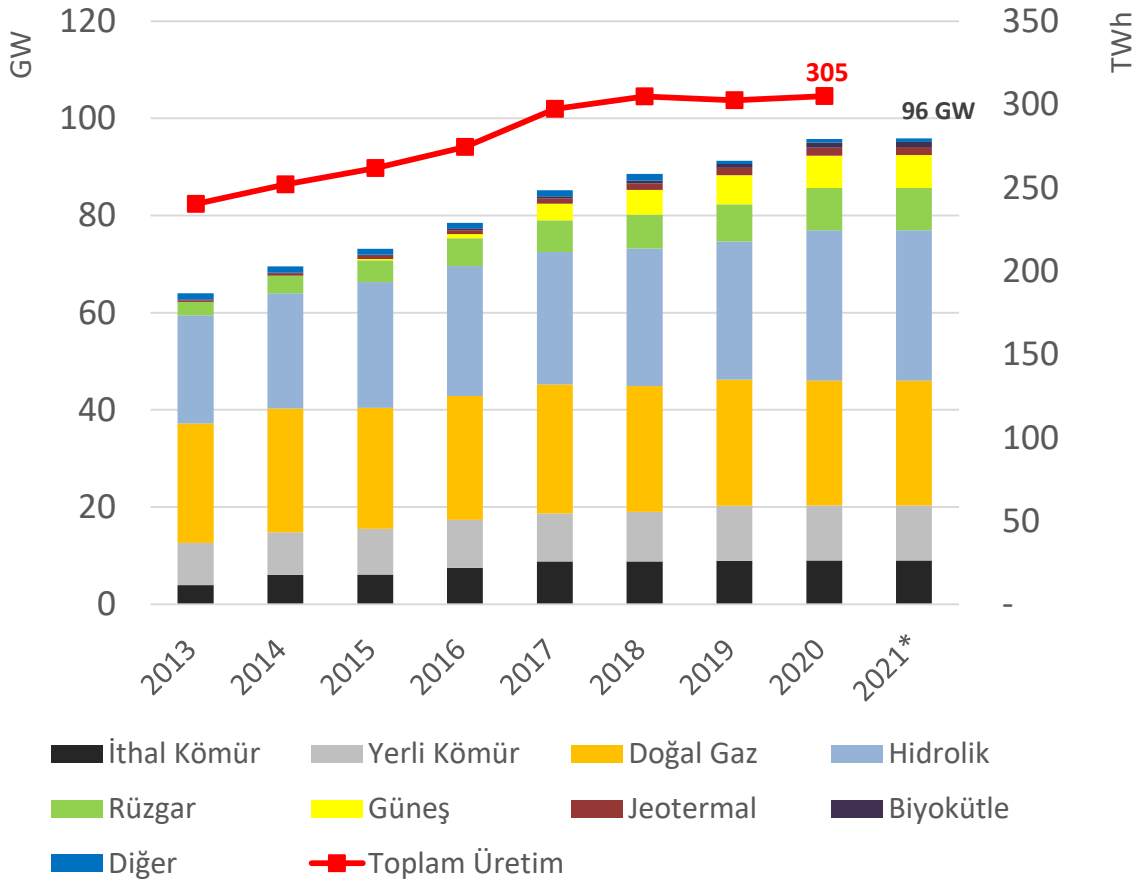

Toplam Kurulu Güç – 96 GW

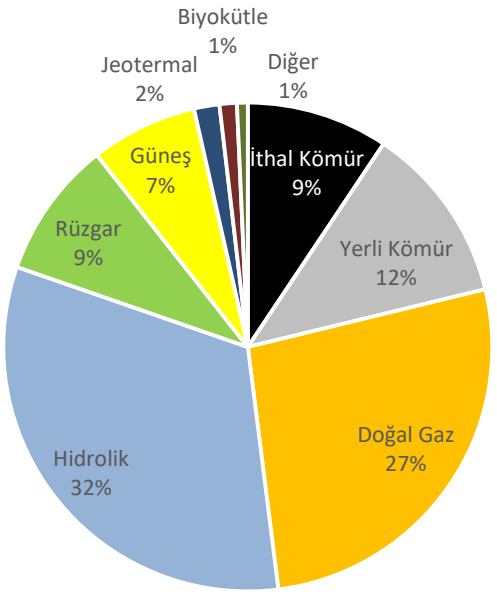

Elektrik Üretimi – 305 TWh

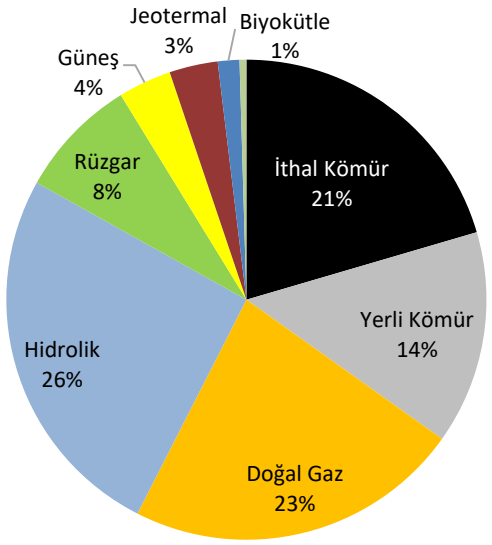

Karbon Fiyatlandırma & Gönüllü Karbon Azaltımı

Emisyon Ticaret Sistemi

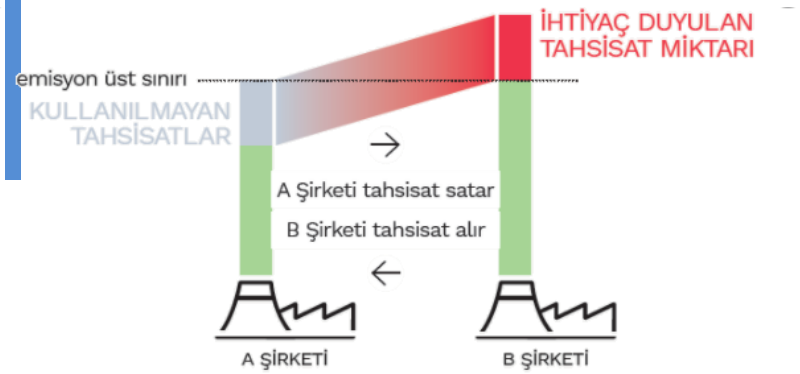

Karbon Vergisi

Zorunlu Piyasalar

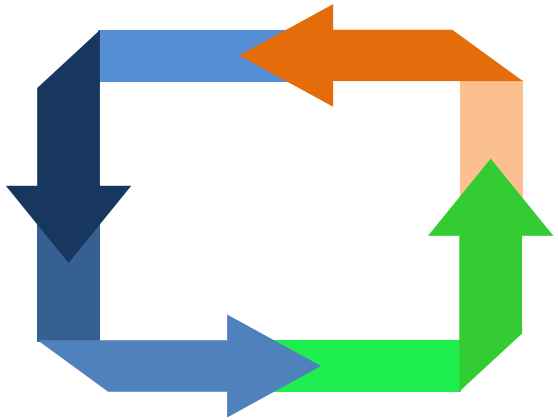

Emisyon Azaltım Kredileri

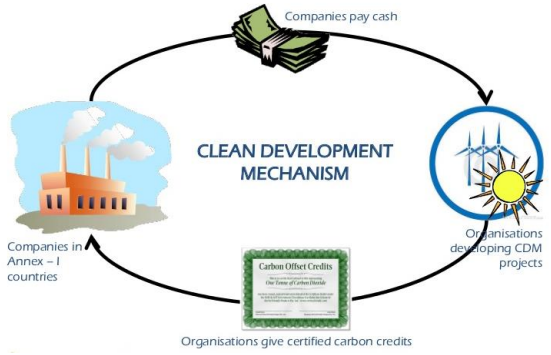

Yenilenebilir Enerji Sertifikaları

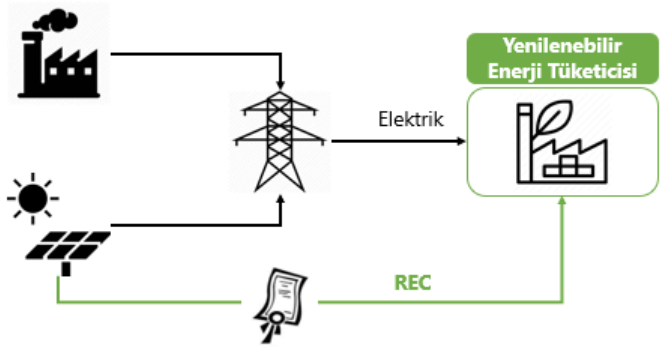

Gönüllü Piyasalar

YEK-G Sisteminin Amaçları

YEK-G Sisteminin Amacı

Sisteme dahil olan **lisans sahibi yenilenebilir üretim tesislerinin** şebekeye verdiği her 1MWh'lik **belgelendirilebilir** enerjiye ait özelliklerin kaydedilerek belgelendirilmesi aracılığı ile son tüketicilerin ve tedarik şirketlerinin tüketmiş oldukları enerji kaynağının takip, ispat ve ifşa edilerek garantilenmesini sağlamaktır.

Üretici Açısından	**Elektrik Üretim ve Tüketiminde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının kullanımını arttırmak**
Tedarikçi Açısından	**Tedarik Şirketleri son tüketicilerine sağladıkları elektriğin kaynağını ifşa etme yükümlülükleri kapsamında portföylerinde yenilenebilir enerji olduğunu doğrulamak**
Tüketici Açısından	**Çevreyi korumak** **Tüketicinin, satın aldığı enerjinin kaynağı hk. Bilgilendirilme imkanı** **Elektrik ürünleri hakkında tercih seçeneği**

YEK-G Sisteminin Genel Yapısı

- Elektrik yapısı nedeniyle(aynı iletim ve dağıtım şebekesi) tüketiciye ortak bir elektrik şebekesinden verildiğinden dolayı üretilen, iletilen ve evlerimize dağıtılan elektriğin kaynağını niteliğinden dolayı takip etmek imkansızdır.

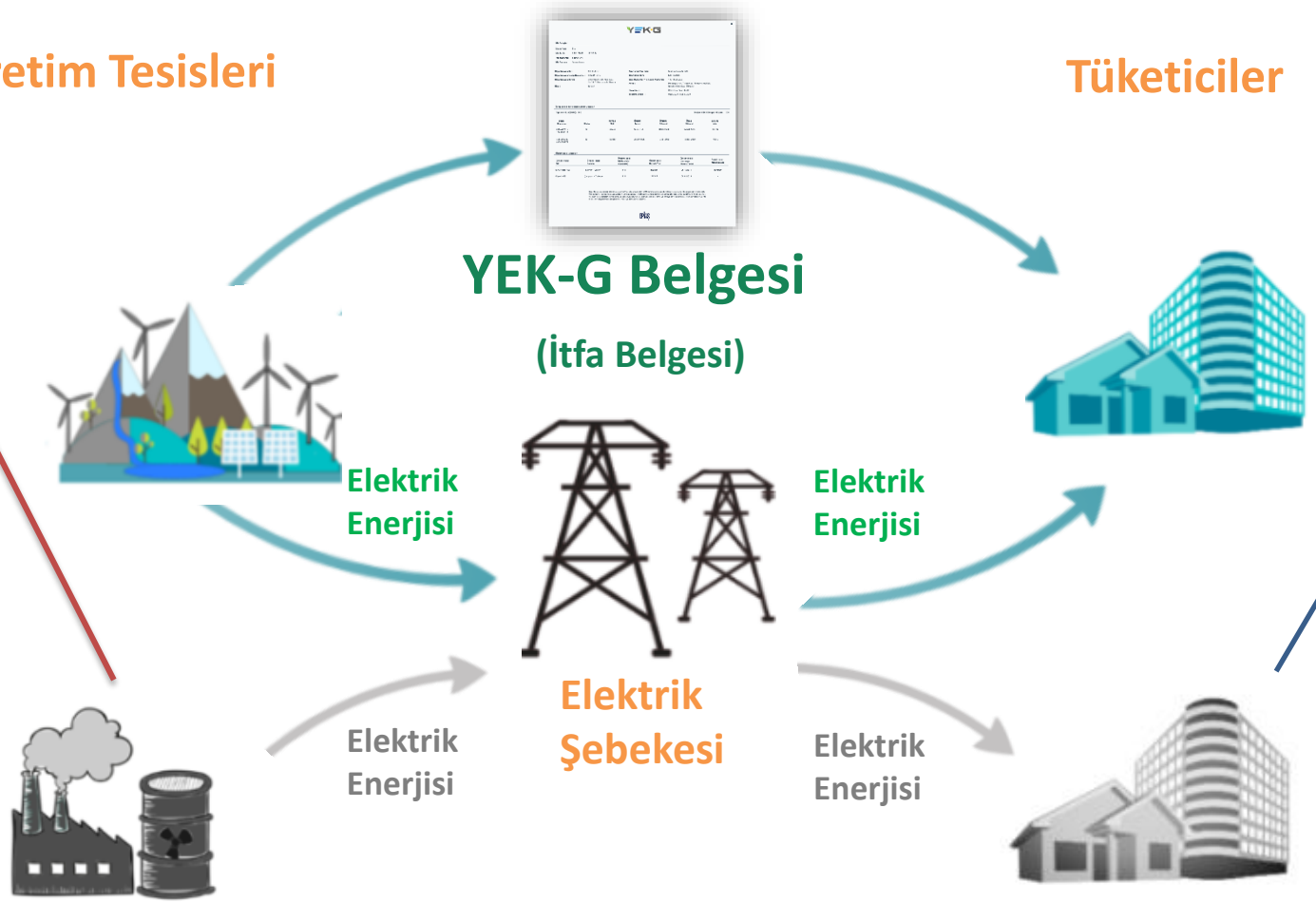

- YEK-G sistemi üretilen enerjinin üreticiden tüketiciye kadar ki süreci takip etmek amacıyla tasarlanmıştır.

Neden YEK-G Belgesi?

Çevre Bilinci

Üretici ve Tüketiciler arasında güven artarak, tüketiciler satın aldıkları ürünlerin çevreye zararsız olduğu bilincinde olacaktır.

Ülke Ekonomisine Katkı

Şirketler, yerli kaynakları destekleyerek ülke ekonomisine katkı sağlanmış olacaktır.

Marka Değeri

İklim değişikliği ile mücadele yolunda, şirketlerin satın aldığı elektriğin yenilenebilir kaynaklardan üretildiğini ispatlayan YEK-G Belgesi; Şirketin itibarını ve müşteriler ile olan iletişimi güçlendirerek markaya olan güvenilirliği arttırmaktadır.

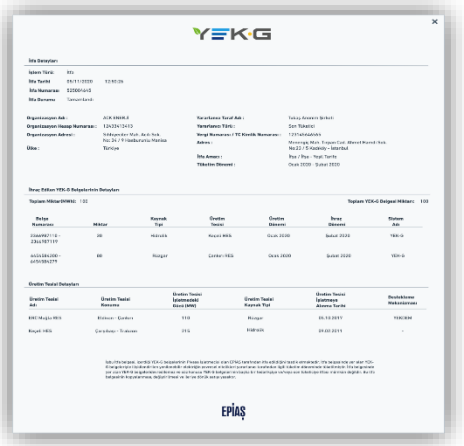

Liderlik

Şirketler, yenilenebilir enerji kaynaklarını kullandıklarını ispatlamalarıyla, enerji nitelik sertifikalarının avantajlarından yararlanarak rakiplerinin bir adım önüne geçmektedir.

Şeffaflık

YEK-G Belgesiyle birlikte, yenilenebilir enerjinin üretimden tüketimine kadar geçen aşamaların kaydı ve takibi ile şeffaflık arttırılarak, çevre duyarlılığı kapsamında şirketlerin, müşterileri ve halka karşı olan sorumluluk bilinci sağlanmaktadır.

Farkındalık

Sürdürülebilirlik döngüsüne katkı sağlanır ve kurum içi farkındalık sağlanmış olur.

YEK-G Belgesinin Kullanım Alanları

Karbonsuzlaştırma

Karbon-Nötr bir geleceğe katkı sağlama, iklim değişikliğini önlemede rol alma

Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilir bir geleceğe katkı sağlama

YEK Teşviki

Yenilenebilir enerji yatırımlarını teşvik etme

Yeşil Enerji Garantisi

Kurumsal şirketlerin, sürdürebilirlik raporlarına ve çevreci yaklaşımlarına istinaden tüketicilerinin ve/veya müşterilerinin yenilenebilir enerji kullanımlarını garantilemesi

YEK-G Belgesinin Kullanım Alanları

Sürdürülebilirlik

YEK-G Belgesinin, Şirketlerin uluslararası sürdürebilirlik raporlamalarında kullanılması için çalışmalar sürdürülmektedir.

Karbon Ayak İzi

Kyoto Protokolü kapsamında yayınlanan Sera Gazı Protokolü ve ISO 14064'e göre karbon ayak izi, ikincil (dolaylı) olarak oluşmasına göre hesaplanabilmektedir.

RE 100 — Renewable Energy 100

CDP — Carbon Disclosure Project

GRI — Global Reporting Initiative

YEK-G

CO_2

Uluslararası raporlama kuruluşları olan RE100-CDP-GRI'nin sayfasında yer alan şirketler kendilerine prestij sağlamaktadır.

Karbon ayak izi hesaplamasında Kapsam 2'de kullanılan enerjinin yenilenebilir enerji kaynaklarından olduğunun YEK-G Belgesi ile ispatlanması hedeflenmektedir.

Prestij

Kapsam 2 Hesaplaması

YEK-G Belgesinin Kullanım Alanları (Sera Gazı Emisyonları)

KAPSAM-1

- Proses Emisyonları

KAPSAM-2

- Satın alınan Elektrik

KAPSAM-3

- Enerji dışındaki tedarikçi emisyonları (nakliye, dağıtım vb.)

YEK-G Terminolojisi

Bir elektrik tüketicisine, tükettiği elektriğin belirli bir miktarının veya oranının yenilenebilir bir kaynaktan üretildiğinin belgelenmesi ve tüketicilere arz edilen elektriğin kaynakları hakkında kendisini bilgilendirmektir.

İHRAÇ

Sisteme katılım sağlayan üretim tesislerinin her 1 MWh'lik enerji üretimlerine karşılık **EPİAŞ tarafından oluşturulan** YEK-G Belgelerini ifade eder.

TRANSFER

Sistem katılımcılarının hesaplarında bulunan YEK-G belgelerini diğer **hesap sahiplerine transferini** ifade eder.

İTFA

Sistem katılımcısının son tüketicisine ait yenilenebilir enerji kullanım iddiasını doğrulmak için YEK-G **belgesi kullanım işlemini** ifade eder.

İLGA

Sistem katılımcısının hesabında bulunan ve üretim tarihi üzerinden **12 ay geçerek hükmünü kaybeden YEK-G belgesini** ifade eder.

İFŞA

Tüketicilere, tedarik edilen enerjinin kaynağı hakkında **bilgilerin sunulmasını** ifade eder.

YEK-G Belgesi

Yalnızca yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanslı üretim tesisleri YEK-G belgesi ihraç başvurusunda bulunabilir.

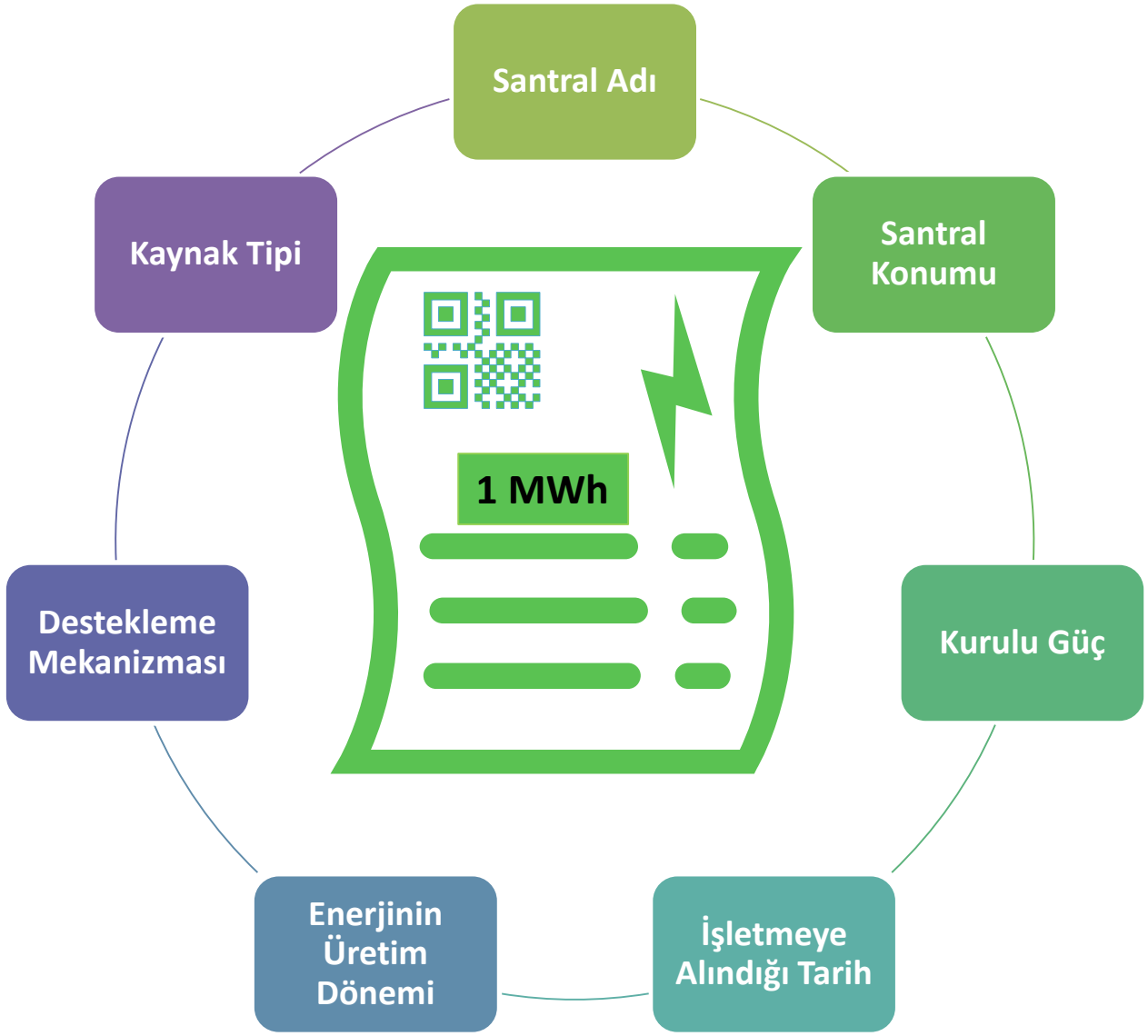

Kullanıcıların ihraç başvurusunu müteakiben, belgelendirilebilir üretim miktarı dikkate alınarak ihraç edilir.

YEK-G Belgesi

YEK-G

YEK-G Sistem Kullanıcısının;

Ticari Unvanı :

Ticaret Sicil Numarası :

Yetki Belgesi Numarası :

Üretim Tesisinin;

Adı :

İlk Kabul Tarihi :

Elektriksel Kurulu Gücü :

Kaynak Türü :

Üretim Tesisinin Bulunduğu Ülkenin Adı :

Tescil / Kimlik Numarası :

Üretim Tesisinin Konumu :

Üretim Dönemi Başlangıç / Bitiş Tarihi :

YEK-G Belgesinin İhraç Edildiği Tarih / Saat :

Üretim Tesisi Teknolojisi :

YEKDEM'e Dahil mi? :

Diğer Bilgiler :

EPİAŞ

- Her biri 1 MWh elektrik üretimine tekabül eden elektronik belgedir.
- YEK-G Belgesi, ilgili belgeye konu olan 1MWh'lik elektrik enerjisinin üretildiği aydan itibaren 12 ay boyunca geçerlidir.
- Yenilenebilir Enerji kaynaklarından üretilen enerjinin kaynak tipi ile belirlenen çevresel değerini ve diğer niteliklerini gösterir.

YEK-G Belgesi

İtfa belgeleri aşağıdaki bilgileri içerir;

*İtfa bildiriminde bulunan tedarikçiye dair bilgiler.

*İtfa işleminin ilişkilendirildiği tüketicilere ilişkin bilgiler.

*İtfa edilen YEK-G belgelerine ilişkin bilgiler.

*İtfa işleminin gerçekleştiği tarih.

*İtfa işlemine konu tüketim dönemi.

*İtfa işlemine konu toplam tüketim miktarı.

Adına itfa bildirimi gerçekleştirilmiş bir tüketici için, aynı tüketim dönemi için başka bir tedarikçi tarafından itfa bildirimi gerçekleştirilemez.

YEK·G

İtfa Detayları

İşlem Türü:	İtfa	
İtfa Tarihi	05/11/2020	12:50:26
İtfa Numarası	525004645	
İtfa Durumu	Tamamlandı	

Organizasyon Adı :	ACK ENERJİ	**Yararlanıcı Taraf Adı :**	Tukaş Anonim Şirketi
Organizasyon Hesap Numarası :	12433413413	**Yararlanıcı Türü :**	Son Tüketici
Organizasyon Adresi :	Sıhhiyeciler Mah. Acılı Sok. No: 34 / 9 Hasburunlu Manisa	**Vergi Numarası / TC Kimlik Numarası :**	123145646565
Ülke :	Türkiye	**Adres :**	Menengiç Mah. Tırpan Cad. Ahmet Hamdi Sok. No:23 / 5 Kadıköy - İstanbul
		İtfa Amacı :	İfşa / İfşa - Yeşil Tarife
		Tüketim Dönemi :	Ocak 2020 - Şubat 2020

İhraç Edilen YEK-G Belgelerinin Detayları

Toplam Miktar(MWh): 100 **Toplam YEK-G Belgesi Miktarı:** 100

Belge Numarası	Miktar	Kaynak Tipi	Üretim Tesisi	Üretim Dönemi	İhraç Dönemi	Sistem Adı
2366987110 - 2366987119	20	Hidrolik	Keçeli HES	Ocak 2020	Şubat 2020	YEK-G
6454584200 - 6454584279	80	Rüzgar	Çankırı RES	Ocak 2020	Şubat 2020	YEK-G

Üretim Tesisi Detayları

Üretim Tesisi Adı	Üretim Tesisi Konumu	Üretim Tesisi İşletmedeki Gücü (MW)	Üretim Tesisi Kaynak Tipi	Üretim Tesisi İşletmeye Alınma Tarihi	Destekleme Mekanizması
ERC Muğla RES	Eldivan - Çankırı	110	Rüzgar	05.10.2017	YEKDEM
Keçeli HES	Çarşıbaşı - Trabzon	215	Hidrolik	09.02.2011	-

İşbu İtfa belgesi, içerdiği YEK-G belgelerinin Piyasa İşletmecisi olan EPİAŞ tarafından itfa edildiğini tasdik etmektedir. İtfa belgesinde yer alan YEK-G belgeleriyle ilişkilendirilen yenilenebilir elektriğin çevresel nitelikleri yararlanıcı tarafından ilgili tüketim döneminde tüketilmiştir. İtfa belgesinde yer alan YEK-G belgeleridevredilemez ve söz konusu YEK-G belgelerinin başka bir tedarikçiye ve/veya son tüketiciye itfası mümkün değildir. Bu itfa belgesinin kopyalanması, değiştirilmesi ve ileriye dönük satışı yasaktır.

EPİAŞ

Yeşil Tarife (YETA)

Yeşil Tarife, yenilenebilir enerji kullanımı teşvik etmeye ve yaygınlaştırmaya yönelik bir tarifedir. Mesken, ticarethane veya sanayi grubunda olan tüketici, gönüllü olarak bu tarifeye geçerek enerjisini yenilenebilir enerji olarak kullanabilmektedir

Bu doğrultuda Yeşil Tarife'ye geçiş yapan bir tüketici, aynı elektrik şebekesinden tüketimini yapmaya devam ederken "**yenilenebilir enerji kullanıyorum"** iddiasını YEK-G sistemi ile tedarikçisi tarafından garantileyebilecektir.

Yeşil Tarife (YETA) Süreçleri

Ağustos 2020 itibariyle *tüketiciler YETA'dan yararlanabilir.

1

* EPİAŞ olarak 1 Ağustos 2020 itibariyle Yeşil Tarife'den elektrik tüketimi yapan tüketicilere YEK-G belgelerini 2021 yılı içerisinde devreye alacağımız YEK-G sisteminde sunmayı planlamaktayız.

2

YETA kullanıcıları tükettikleri elektriğe ilişkin özelliklere YEK-G Sistemi canlıya alındığında erişebilir.

3

YEK-G Sistemi açıldığında YETA kullanıcılarının geçmiş tüketimleri adetince YEK-G Belgesi itfa edilir.

4

İtfa edilen YEK-G Belgelerindeki numara YETA kullanıcıları ile paylaşılır ve kullanıcılar tüketmiş oldukları enerjinin içeriğine erişebilir.

*YETA'dan sadece K1 statüsünde yer alan serbest olmayan ve serbest olma hakkını kullanmayan tüketiciler yararlanabilir.

Serbest Tüketiciler

Serbest Tüketicilerin Yeşil Tarifeye girme zorunluluğu bulunmamaktadır. Serbest tüketiciler, YEK-G Belgelerine anlaşmalı oldukları üretici ve tedarikçilerden temin edebilmektedir.

YEK-G Sistemi Öncesi ve Sonrası

	YEK-G Sistemi Öncesi	YEK-G Sistemi Sonrası
Son Tüketicilerin YETA Kullanması	✓	✓
YETA Kullanıcılarının Yenilenebilir Enerji Kullanımını Doğrulaması	✗	✓
Son Tüketicilerin Yenilenebilir Enerji Kullanması	✓	✓
Son Tüketicilerin Yenilenebilir Enerji Yatırımlarına Katkısı	✗	✓
Kullanıcılara Yenilenebilir Enerji Kullanımını Doğrulaması	✗	✓
Yenilenebilir Enerjinin Üretimden Tüketime Kadar Geçen Aşamaların Kaydı ve Takibi	✗	✓
Tedarikçilerin Tüketicilerine Sunduğu Elektriğin Kaynağını İfşa Yükümlülüğü	✗	✓

YEK-G Sisteminin Kazanımları

Yerli

Tamamen yerli ve milli bir sistemdir.

Ekonomik

Rekabetten kaynaklı işlem maliyetlerini daha ekonomik hale getirecektir.

TL Cinsinden İşlem

Yerli bir sistem olduğu için maliyetler yerli para cinsinden olacaktır

Veri Doğruluğu

Verinin üretildiği noktada doğrulaması yapılacak ve YEK-G Belgeler üretilebilecektir.

Gösterge Fiyat

Organize YEK-G piyasası ile her zaman gösterge fiyatlar oluşacaktır. Hem üretici, hem de tüketiciler için doğru fiyat herkese erişilebilir olacak.

EXIST
ENERGY EXCHANGE ISTANBUL

EPİAŞ

TEŞEKKÜRLER

Çevresel Piyasalar Yönetmenliği